

2.1. AIŠKINAMASIS RAŠTAS

2.1.1. BENDRIEJI DUOMENYS

PLANAVIMO ORGANIZATORIUS:

UAB „VEVP“ (į.k. 302325725), Kryžiočių Sodų 10 g. 35, Vilniaus m., tel. 8-5-2101297; +370-698-15245; faksas 8-5-2607830.

PLANAVIMO RENGĖJAS:

UAB "Archstudija", į. k. 300056347, Konstitucijos pr. 9-41, LT-09308, Vilnius, tel. 8 5 2101297, fax. 8 5 2607830.

PLANAVIMO TIKSLAS:

Infrastruktūros plėtros specialusis planas, skirtas vėjo elektrinių parko, elektros transformatorių pastotės bei inžinerinių komunikacijų statybai.

PROJEKTO RENGIMO PAGRINDAS:

- Telšių rajono savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl leidimo rengti teritorijos, esančios Degaičių, Eigirdžių, Patausalės, Dirmeikių, Tryškių, Ubiškės, Duseikių kadastrinėse vietovėse, specialųjį planą“ 2010-06-17 Nr. T1-240.

SPECIALAUS PLANO RENGIMO ETAPAI:

1. Parengiamasis etapas;
2. Teritorijų planavimo dokumento rengimo etapas;
3. Sprendinių pasekmių vertinimo etapas;
4. Baigiamasis etapas;

Parengiamasis etapas:

- nustatomi planavimo tikslai ir uždaviniai,
- gaunamos planavimo sąlygos,
- patvirtinama planavimo darbų programa,
- viešai paskelbiama apie specialiojo plano rengimo pradžią.

Teritorijų planavimo dokumento rengimo etapas:

- **esamos būklės analizės stadija** - atliekamas teritorijos vėjo jėgainių, transformatorių pastotėlių bei inžinerinių tinklų plėtros poreikių ir vystymo galimybių vertinimas,
- **konceptijos rengimo stadija** - nustatomos vėjo jėgainių, transformatorių pastotėlių bei inžinerinių tinklų plėtrai reikalingos teritorijos ribos, teritorijos naudojimo ir tvarkymo principai, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka atliekamas teritorijų planavimo dokumento sprendinių strateginis pasekmių aplinkai vertinimas,
- **sprendinių konkretizavimo stadija** – parengiami vėjo jėgainių, transformatorių pastotėlių bei inžinerinių tinklų plėtros sprendiniai bei nustatomi atitinkami naudojimo ir tvarkymo reikalavimai atskirų infrastruktūros objektų vystymui, kraštovaizdžio, biologinės įvairovės ir kultūros paveldo apsaugai, galimam teritorijų rezervavimui. Sprendiniai paruošiami brėžiniuose ir aiškinamajame rašte.

Sprendinių pasekmių vertinimo etapas:

- paruošiama informacija atrankai dėl strateginio pasekmių aplinkai privalomo vertinimo bei įstatymų ir kitų teisės aktų tvarka patikrinama bei gaunama išvada dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo būtinumo,
- atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas ir/ ar sprendinių poveikio vertinimas tam tikrais aspektais, nurodytais planavimo sąlygose, pagal Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašą.

Atestato Nr.	 UAB "ARCHstudija" Konstitucijos pr. 9-41, Vilnius įm.k. 300056347 Tel.: +370 5 2101297			AIŠKINAMASIS RAŠTAS		Laida
4820	modernūs sprendimai					-
A1213	PR. VAD.	J.JANULEVIČIENĖ	2011 09	SP-1-TD-2.1.	Lapas	Lapų
	ARCH.	I.MACIJAUSKAITĖ	2011 09		1	12

"Teritorijos, esančios Degaičių, Eigirdžių, Patausalės, Dirmeikių, Tryškių, Ubiškės, Dūseikių kadastrinėse vietovėse, Telšių rajone, specialusis planas"

- paruošiami poveikio aplinkai vertinimo atrankos dokumentai, gaunama aplinkos apsaugos departamento išvada dėl planuojamos ūkinės veiklos ir, jeigu reikia, atliekamas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas.

Baigiamasis etapas:

- **svarstymo ir derinimo stadija** - specialiojo plano sprendinių viešas svarstymas su visuomene, konsultavimasis, svarstymo rezultatų įvertinimas; specialiojo plano sprendinių, visuomenės dalyvavimo ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo bei sprendinių poveikio vertinimo ataskaitų derinimas su planavimo sąlygas išdavusiomis institucijomis, Nuolatinėje statybos komisijoje;
 - **tvirtinimo stadija** – specialiojo plano tikrinamas valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančioje institucijoje (VTPSI prie Aplinkos ministerijos), patikrinimo akto gavimas, tvirtinimas rajono savivaldybės taryboje, patvirtintas specialusis planas įregistruojamas savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų registre.

SPECIALIOJO PLANO KONCEPCIJA ATITINKA ŠIŲ PLANŲ SPRENDINIUS:

- **Bendrujų planų:** Telšių rajono bendrasis planas, patvirtintas Telšių rajono savivaldybės tarybos 2008-04-24 sprendimu Nr. T1-165, Telšių miesto bendrasis planas.
- **Specialiųjų planų:** - Gyvenamosios urbanistinės infrastruktūros išvystymo Telšių mieste ir priemiesčio zonose specialusis planas, patvirtintas Telšių rajono savivaldybės tarybos 2008-08-21 sprendimu Nr. T1-322; Telšių rajono savivaldybės teritorijos miškų išdėstymo žemėtvarkos schema; Telšių rajono kadastrinių vietovių žemės reformų žemėtvarkos projektai; UAB „Tele 2“ mobiliojo ryšio bazinių stočių išdėstymo Telšių r. sav. teritorijoje, specialusis planas; Telšių rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas, 2009 m.; Telšių rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schema; Telšių rajono kadastrinių vietovių žemės reformų žemėtvarkos projektai Telšių rajono kultūros paveldo tinklų schema, 2008 m.; 330 Kv. elektros perdavimo oro linijos Klaipėda – Telšiai statybos specialusis planas.
- **Detaliųjų planų:** - pagal teritorijų planavimo registro duomenis.

2.1.2. ESAMOS PADĖTIES ANALIZĖ

Degaičių, Eigirdžių, Patausalės, Dirmeikių, Tryškių, Ubiškės, Duseikių kadastrinėse vietovėse esančios teritorijos, Telšių rajone

Telšių rajono plotas 1439 km². Rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių sistemą sudaro 2 miestai, 11 miestelių, 415 kaimų. Žemiau pateikiamas gyventojų skaičius 47 818 gyventojų:

- Telšių mieste – 29 119 gyventojų (2011 m. duomenimis);
- Varnių mieste – 1 135 gyventojų (2012 m. duomenimis);
- miesteliuose bei kaimuose – 17 564 gyventojų.

Viso: 47 818 gyventojų (2011 m. duomenimis).

Kitos didesnės Telšių rajono gyvenvietės:

- Tryškiai – 1555 (2001 m. duomenimis);
- Rainiai – 1070 (2001 m. duomenimis);
- Degaičiai – 901 (2003 m. duomenimis);
- Ryškėnai – 854 (2001 m. duomenimis);
- Luokė – 821 (2007 m. duomenimis);
- Eigirdžiai – 750 (2002 m. duomenimis);
- Dūseikiai – 727 (2001 m. duomenimis);
- Nevarėnai – 659 (2001 m. duomenimis).

Telšių rajone yra 11 seniūnijų (skliausteliuose – seniūno būstinė):

- Degaičių seniūnija (Degaičiai)
- Gadūnavo seniūnija (Gadūnavas)
- Luokės seniūnija (Luokė)

SP-1-TD-2.1.	Lapas	Lapų	Laida
	2	12	-

- Nevarėnų seniūnija (Nevarėnai)
- Ryškėnų seniūnija (Ryškėnai)
- Telšių miesto seniūnija (Telšiai)
- Tryškių seniūnija (Tryškiai)
- Upynos seniūnija (Upyna)
- Varnių miesto ir apylinkės seniūnija (Varniai)
- Viešvėnų seniūnija (Viešvėnai)
- Žarėnų seniūnija (Žarėnai)

Telšių rajono savivaldybės urbanizacijos rodiklis siekia 56,7%, ir palyginus su šalies duomenimis (66,7%), yra mažas. Urbanizacijos lygis Telšių rajone pastaraisiais metais praktiškai nekito.

Reljefas

Rajonas yra kalvotoje Žemaičių aukštumoje. Svarbiausios kalvos yra Šatrija, Girgždūtė, Žasūgalas. Pro rajoną teka Virvytė su intakais Rešketa, Upyna, Patekla. Telkšo 50 ežerų (Telšių rajono ežerai; didžiausi – Lūkstas, Mastis), 6 tvenkiniai. Didžiausi miškai: Pareškečio, Alsėdžių-Pagermantės, Tryškių.

Šiaurinėje dalyje yra nedidelė Žemaitijos nacionalinio parko dalis, pietuose - Varnių regioninis parkas.

Telšių rajono paviršiaus reljefas pasižymi didele ivairove. Didžiąją dalį rajono teritorijos (pietinę, vakarinę, rytinę ir centrinę) apima Žemaičių aukštumos vandenskyrinis kalvagūbris, likusią – Žemaičių aukštumos vandenskyrinio kalvagūbrio šiaurės rytinis šlaitas – plynaukštė, toliau pereinanti į Ventos vidurupio žemumą. Šie geomorfologiniai rajonai suskirstyti į smulkesnius teritorinius vienetų mikrorajonus, kurie pergyveno skirtingą paleogeografinę raidą ir įgijo skirtingą kraštovaizdžio substratą. Kiekvienas iš mikrorajonų yra unikalus, todėl kiekvienam iš jų pagal artimiausias gyvenvietes suteiktas pavadinimas. Mikrorajoną paprastai sudaro vienas ar keli dar smulkesni tipologiniai vienetai –vietovaizdžiai, kurie tarpusavyje skiriasi reljefo ir dirvodarinių uolienu deriniu.

Elektros energijos tiekimas

Telšių rajono bendrajame plane, patvirtintame Telšių rajono savivaldybės tarybos 2008-04-24 sprendimu Nr. T1-165, numatyta modernizuoti aukštos įtampos elektros energijos tiekimo sistemą sujungiant Telšių 330/110/10 kV TP su naujai statoma 330 kV elektros linijos atšaka iki Klaipėdos 330/110/10 kV TP. Naujai projektuojamai linijai taikomos apsauginės zonos, kurios nustatomos vadovaujantis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų LR Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. 22-652), VI skyriaus nurodymais.

Rajono 110 ir 35 kV. itamos elektros tinklų schema išlaikoma tokią kokia yra šiuo metu. Rekonstruojant žemos įtampos orinius elektros energijos tiekimo tinklus, numatyti galimybę kabelinių tinklų atsiradimui. Naujai elektrifikuojamose teritorijose prioriteto tvarka numatyti kabelinių komunikacijų atsiradimą.

Numatoma rekonstruoti esamas gatvių apšvietimo sistemas visose kaimiškose seniūnijose. Kasmet sudaryti darbų planą dėl naujų gatvių apšvietimo sistemų įdiegimo miesto ir kaimiškųjų seniūnijų centruose. Gatvių apšvietimui numatyti pažangias priemones, kurios leistų efektyviai naudoti elektros energiją.

Modernizuoti esamas vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo sistemas, įrengiant elektros energiją tausojančius įrenginius.

Užtikrinti tolimesnę hidroelektrinių eksploataciją. Panaudoti kitas perspektyvias vietas rajone įrengti/atstatyti hidroelektrines. Tam galėtų tikti esama užtvankų sistema rajone jei tai neprieštarauja aplinkosauginiams ir kitiems reikalavimams. Prioritetinės hidroelektrinių įrengimo/atstatymo vietos rajone galėtų būti šios: Pasruojės km., Pavirkytės malūnas, Kiaulakių malūnas.

Užtikrinti tolimesnę vėjo jėgainių eksploataciją bei įrengti naujas rajone. Planuojamų vėjo jėgainių vietos pažymėtos Telšių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano teritorijos inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinyje, M 1: 50 000 (Sprendiniai, 5 lapas iš 5).

Vėjo jėgainės gali būti planuojamos ir kitose, bendrajame plane nenumatytose vietose, jei tai neprieštarauja galiojančių teisės aktų ir teritorijų planavimo dokumentų reikalavimams bei kitiems šio bendrojo plano sprendiniams.

Numatoma, kartu su privačiais investuotojais, inicijuoti galimybių studijų, dėl mažų vėjo jėgainių parkų vietos nustatymo rajone, parengimą.

	Lapas	Lapų	Laida
SP-1-TD-2.1.	3	12	-

Numatoma parengti galimybių studijas dėl biomase deginančių elektrinių įrengimo rajone. Prioriteto tvarka turėtų būti kreipiamas dėmesys esamų šiluminių katilinių rekonstrukcijai, pritaikant jas bendrai šilumos ir elektros gamybai.

Telšių rajonas elektros energiją gauna iš 330 kV ir 110 kV elektros perdavimo tinklų. 330 kV elektros perdavimo tinklo atšaka yra nutiesta nuo per Jonišio rajoną einančios 330 kV elektros perdavimo tinklo linijos. Šis tinklas yra nutiestas iki Telšių 330/110/10 kV transformatorių pastotės. 110 kV elektros tinklas yra sujungtas žiedu per Šiaulių ir Klaipėdos 330/110/10 kV transformatorių pastotes. 35 kV rajono elektros tinklas veikia žiedu su Rietavo, Telšių ir Kelmės 110/35/10 kV TP. Telšių rajone veikia kelios elektrinės, kuriose pagaminama maždaug iki 2,2 proc. rajone reikalingos elektros energijos. Esamos aukštos įtampos transformatorių pastotės yra gero techninio lygio, atliekamas savalaikis remontas, o teritorijos yra prižiūrimos.

Esamas ir prognozuojamas elektros poreikis

Aukštos įtampos tinklų vystymo būtinumą nulemia apkrovų augimo tempai, jų dislokacijos vietos, esamo tinklo konfigūracija bei jo pralaidumas. Nustatant elektros energijos apkrovas ateityje yra labai svarbu įvertinti anksčiau užfiksuotas apkrovas bei numatyti planuojamose teritorijose naujai statomų objektų energetinius poreikius, nustatyti jų vieneto vartojamą galią.

Vadovaujantis AB „VST“ pateiktais operatyviniais duomenimis, vertinant 5 metų laikotarpį nuo 2001 m. iki 2005 m. nustatyta, kad Telšių rajone elektros energijos suvartojimas atskirose grupėse pasiskirstė taip:

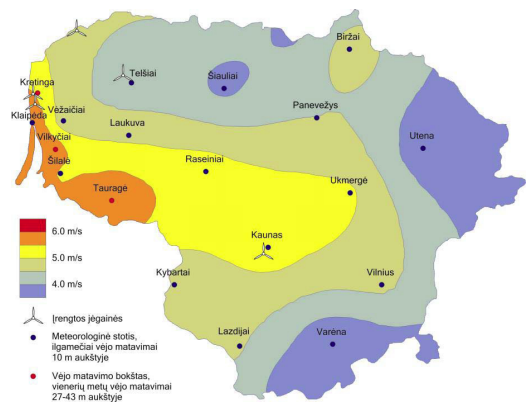
- pramonė ir jai prilyginti vartotojai – 36,9 proc.;
- gyventojai – 34,6 proc.;
- kiti vartotojai – 28,5 proc.

Kaip galima pastebėti, elektros energijos suvartojimas pramonės įmonėse sudaro didžiausią dalį rajone sunaudojamos elektros energijos. Panagrinėjus atskiras elektros energijos vartotojų grupes, buvo nustatyta, kad gyventojai per pastaruosius metus sunaudojo vis daugiau elektros energijos. Kiekvienas gyventojas kasmet vidutiniškai sunaudojo apie 2,7 proc. Elektros energijos daugiau (per vertinamąjį laikotarpį sudarė apie – 0,07 MWh/gyventojui). Kitų vartotojų sunaudojamas elektros energijos kiekis vidutiniškai per metus augo po 1,4 proc. Pramonės įmonėse – 2 proc.

Telšių rajone veikia 6 elektrinės, kurios pagamina apie 2 proc. rajonui reikalingos elektros energijos. Visa ši energija pagaminama naudojant vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklius. Esama rajono elektros tinklų sistemos schema užtikrina aukštą elektros energijos tiekimo patikimumo lygį bei gali būti naudojama tolimoje perspektyvoje. Rajone veikia 8 rajoninės transformatorių pastotės, t.y. penkios 35/10 kV įtampos transformatorių pastotės, dvi 110/10 kV įtampos transformatorių pastotės, viena 110/35/10 kV įtampos transformatorių pastotė. Taip pat veikia viena 330/110/10 kV įtampos transformatorių pastotė. Rajoninių TP maksimalus panaudojimas tesiekia 23 proc. nuo jų įrengtosios galios, todėl nuolat atnaujinant ir modernizuojant jas, dar ilgą laiką galima tenkinti didėjančius elektros energijos poreikius rajone.

2.1.3. SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIAI

1. Specialusis teritorijų planavimo dokumentas inicijuojamas dėl galiojančio Telšių rajono teritorijos bendrojo plano sprendinių detalizavimo, kadangi infrastruktūros teritorijų (inžinerinių infrastuktūros tinklams, objektams - vėjo jėgainių, transformatorių pastočių bei inžinerinių komunikacijų statyboms) plėtos klausimai išspręsti nepakankamai.
2. Vėjo jėgainių išdėstymas ir teritorijos ribų nustatymas, Telšių rajono savivaldybės teritorijose, esančiose Degaičių, Eigirdžių, Patausalės, Dirmeikių, Tryškių, Ubiškės, Dūseikių kadastrinėse vietovėse buvo atliktas vadovaujantis Telšių rajono bendrojo planu, patvirtintas Telšių rajono savivaldybės tarybos 2008-04-24 sprendimu Nr. T1-165, Gyvenamosios urbanistinės infrastruktūros išvystymo Telšių mieste ir priemiesčio zonose specialiojo planu, patvirtintu Telšių rajono savivaldybės tarybos 2008-08-21 sprendimu Nr. T1-322;

SP-1-TD-2.1.	Lapas	Lapų	Laida
	4	12	-

Telšių rajono savivaldybės teritorijos miškų išdėstymo žemėtvarkos schema; Telšių rajono kadastrinių vietovių žemės reformų žemėtvarkos projektu; UAB „Tele 2“ mobiliojo ryšio bazinių stočių išdėstymo Telšių r. sav. teritorijoje, specialiuoju planu; Telšių rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiuoju planu, 2009 m.; Telšių rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schema; Telšių rajono kadastrinių vietovių žemės reformų žemėtvarkos projektais, Telšių rajono kultūros paveldo tinklų schema, 2008 m.; 330 kV elektros perdavimo oro linijos Klaipėda – Telšiai statybos specialiuoju planu. strateginio pasekmių aplinkai vertinimo atrankos dokumentu „Infrastruktūros plėtros specialusis planas, skirtas vėjo elektrinių parko, elektros transformatorių pastočių bei inžinerinių komunikacijų statybai Telšių rajone“, bei atranka dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo neatliekamo spav motyvais. Rengiant teritoriją, kurios nebuvo vertintos, detaliuosius planus, papildomai atlikti poveikio aplinkai vertinimo atranką ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atranką.

3. Nurodomos vėjo parkų teritorijos ir preliminarios vėjo jėgainių įrengimo vietos.
4. Planuojamos ūkinės veiklos vietos parinktos įvertinus eilę alternatyvių vietų numatomai ūkinei veiklai vykdyti. Įvertintos gamtinės sąlygos (reljefas, vyraujančių vėjų kryptys), esama infrastruktūra (galimybė prisijungti prie elektros tinklų bei esamas kelių tinklas).
5. Norint nustatyti vėjo jėgainių išdėstymo ir teritorijos ribas, buvo įvertinta Telšių rajono kultūros paveldo tinklų schema (LR Kultūros ministro 2009-04-03 įsakymas Nr. IV-171), siekiant išvengti vėjo jėgainių neigiamo poveikio kultūros paveldo vertybių aplinkai.

Išskirtos teritorijos, kuriose vėjo jėgainių įrengimas negalimas:

- Saugomos teritorijos;
- Gyvenamos teritorijos ir apsauginės zonos aplink jas;
- Miestų ir miestelių urbanizuotos plėtros teritorijos;
- Miškai.

Todėl teritorijos Degaičių, Eigirdžių, Patausalės, Dirmeikių, Tryškių, Ubiškės, Duseikių kadastrinėse vietovėse, Telšių rajone parinktos kaip tinkamiausios numatomai ūkinei veiklai vykdyti.

6. Netoli planuojamų vėjo elektrinių parko teritorijų praeinančios 330 kV ir 110 kV elektros perdavimo linijos taip pat turi savo apsaugos zonas, tad į tai atsižvelgiama parenkant vėjo jėgainių statybos vietas. Vadovaujantis Energetikos ministro 2010-03-29 įsakymu Nr. 1-93 patvirtintomis Elektros tinklų apsaugos taisyklėmis, išlaikomos oro linijų apsaugos zonos, kuriose ribojama ar draudžiama ūkinė veikla.
7. Planuojamų vėjo elektrinių jėgainių (VEJ) parkų teritorijų skaičius – 28:

Eil. nr.	Kadastrinė vietovė	Bendras VEJ parkų teritorijos plotas, ha	VEJ parkų skaičius	VEJ parko žymėjimas	VEJ parko plotas, ha	VEJ skaičius
1.	Degaičių	568,92	3	H	113,66	6
				H1	113,50	-
				N	341,76	11
2.	Eigirdžių	1 682,17	10	I	549,57	-
				J	24,25	-
				K	54,12	-
				L	147,44	-
				M	360,67	5
				O	33,61	2
				D	263,27	8
				E	53,03	-
				F	125,43	2
				G	70,78	-
3.	Patausalės	348,25	3	A	319,39	5
				B	6,05	-
				C	22,81	-

SP-1-TD-2.1.	Lapas	Lapų	Laida
	5	12	-

4.	Dirmeikių	979,2	5	P	79,26	-
				R	222,20	-
				S	105,53	-
				T	437,08	6
				Y1	135,13	-
5.	Tryškių	685,72	2	U	443,01	-
				V	242,71	3
6.	Ubiškės	192,77	1	Z	192,77	4
7.	Dūseikių	617,10	4	Q	108,42	-
				W	213,42	-
				X	41,84	-
				Y	253,42	-
VISO:		5 074,13	28			

8. Planuojamos trys naujos transformatorių pastotės, kurios planuojama bus pajungtos prie elektros perdavimo tinklų.
9. Vėjo jėginių išdėstymo ir teritorijos ribos buvo nustatytos siekiant išvengti vėjo jėginių sukeliama triukšmo neigiamo poveikio gyvenamajai aplinkai. Atsitraukta nuo gyvenamosios aplinkos 0,25 km atstumu. Detaliaisiais planais atidalintuose žemės sklypuose vėjo jėginių bokštai turi būti išdėstyti taip, kad keliamas triukšmo lygis gyvenamoje teritorijoje neviršytų didžiausio leidžiamo triukšmo lygio nakties metu (45 dBA - vadovaujantis HN 33:2011 "Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje" - ekvivalentinis garso slėgio lygis).
10. Leistinos vėjo jėginių statybos vietos, vėjo elektrinių jėginių parkų galimos plėtos teritorijų ribose, buvo nustatytos įvertinus vietovių gamtines sąlygas bei atlikus vėjo greičių planuojamos vėjo jėginių teritorijose įvertinimą, esamą infrastruktūrą, galimų ūkinės veiklos vietų padėtį urbanizuotų teritorijų atžvilgiu, šių vietų padėtį saugomų teritorijų ir teritorijų atžvilgiu, taip pat pagal jau sudarytas atitinkamas sutartis su žemės sklypų naudotojais. Specialiajame plane nepažymėtos vėjo jėginių statybos vietos gali būti nustatomos detaliaisiais planais – svarbu, kad žemės sklypai, kuriose bus planuojama vėjo jėginių statyba, būtų vėjo elektrinių jėginių parkų galimos plėtos teritorijų ribose bei atitiktų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-05-12 nutarimą Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr. 22-652, 2008, Nr. 44-1643) bei kitų normatyvinių dokumentų reikalavimus, išlaikant optimalų atstumą tarp vėjo jėginių bokštų.
11. Žemės ūkio paskirties sklypų teritorijose numatoma vėjo elektrinių jėginių bei joms aptarnauti transformatorių pastovių, požeminių kabelių, privažiavimo kelių statyba. Todėl iš žemės sklypų, kuriose bus statomos vėjo elektrinės jėginės, detaliaisiais planais bus atidalinami nauji žemės sklypai, kuriems bus keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis iš žemės ūkio į kitą paskirtį, nustatomas žemės sklypo naudojimo būdas ir pobūdis: naudojimo būdas - Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (I); naudojimo pobūdis - Susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos (indeksas II; I kodas tp10). Detaliaisiais planais atidalinus žemės sklypus vėjo elektrinių jėginių statybai, likusiuose sklypų dalyse pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis nebus keičiama – išliks žemės ūkio paskirties žemė.
12. Žemės sklypuose, kur bus planuojama inžinerinės infrastruktūros objektų statyba, privažiavimai į sklypus turi būti planuojami tik iš vietinės reikšmės kelių. Privažiavimo dangos bus pritaikomos objektų statybai ir eksploatacijai atskirais techniniais projektais. Į sklypus, kuriose bus planuojamos elektros transformatorių pastotės, bus pravedami požeminiai elektros kabeliai iš gretimų teritorijų detaliaisiais planais formuojamų sklypų vėjo elektrinėms jėginėms. Daugelyje planuojamos teritorijos žemės sklypuose įrengtos valstybei priklausančios melioracijos sistemos bei įrenginiai. Rengiant statinių techninius projektus būtina įvertinti esamas sistemas bei vykdyti jų rekonstrukcijai ar iškėlimui keliamus reikalavimus. Statiniai sklype turi būti išdėstomi taip, kad nebūtų pažeisti gretimų sklypų savininkų ar naudotojų interesai, laikantis galiojančiais pagrindiniais statybos techniniais dokumentais ir teisės aktais. Neišlaikius reikiamų atstumų - turi būti gauti gretimų sklypų savininkų sutikimai raštu.

	Lapas	Lapų	Laida
SP-1-TD-2.1.	6	12	-

2.1.4. PLANUOJAMOS TERITORIJOS PLĖTRA

Planuojamos teritorijos tinkamumo vėjo energetikos vystymui kriterijai

Pagrindinė sąlyga vėjo energetikai vystyti yra teritorijos vėjuotumas. Pagal 2000 – 2003 metais atliktų tyrimų ataskaitą „The UNDP/GEF Regional Baltic Wind Energy Programme. Risoe National Laboratory. Roskilde. Denmark. October 2003“ buvo parengtas ir sudarytas Baltijos šalių vėjo atlasas. Jis pagrindė anksčiau atliktų tyrimų prielaidas, kad Baltijos šalyse pakanka vėjo šiai energetikos šakai plėtoti.

Pagal bendrą Lietuvos vėjų žemėlapi, vidutinis metinis greitis 10 m. aukštyje ties Telšių rajonu siekia apie 4-4,5 m/s atviroje lygioje vietovėje. Racionalu vėjo elektrinių parkui parinkti vietas su minimaliu želdinių kiekiu, nes vėjo stiprumą sąlygoja ir konkrečios teritorijos žemės paviršiaus šiurkštumas, o didelis želdinių kiekis, aukštų statinių gausa silpnina vėjo stiprumą žemės paviršiu artimuose sluoksniuose.

Dėl galimo fizinio ir psichologinio poveikio žmogui didelė gyventojų gausa šalia planuojamo vėjo jėgainių parko nėra pageidautina. Lietuvoje gyventojų tankumas siekia 52 žm/km², Telšių rajone (38,7 žm./ km²). Parenkant vietas vėjo jėgainių parkams reikia vengti tankiai apgyvendintų vietovių artumo bei teritorijų su tankiu sodybiniu užstatymu.

Vėjo jėgainių parkai taip pat turi nepatekti į saugomų teritorijų ribas. Būtina derinti parko vietą su gamtinio karkaso elementais. Pagal gamtinio karkaso nuostatas planuojamose teritorijose vėjo energetikos vystymas yra galimas.

Svarbus ir esamos ūkinės veiklos suderinamumas. Priimtinausia, kad planuojamoje teritorijoje dominuotų žemės ūkio paskirties žemė. Tos pačios teritorijos panaudojimas ir žemės ūkiui ir vėjo energetikai yra racionalus sprendimas.

Vadovaujantis 2011m. gegužės 12d. Lietuvos Respublikos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymų privalomieji energetikos tinklų tiesimo, pertvarkymo ir (ar) plėtros reikalavimai, prijungiant energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojo elektrinę prie energetikos tinklų operatoriaus valdomų tinklų nustatomi išduodant prijungimo sąlygas. Vėjo jėgainių parkai turėtų būti planuojami greta elektros linijų, o tos linijos privalo turėti pakankamai resurso būsimai vėjo jėgainių parko apkrovai priimti. Taigi teritorijos, atsižvelgiant į šią sąlygą, planuojamos tose vietose, kur eina elektros linija ir kur ji nesikerta su gamtiniais draustiniais ir tankiau apgyvendintais miestais.

2.1.5. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS APRAŠYMAS IR VERTINIMAS

2.1.5.1. Bendra informacija

Bendras vėjo jėgainių poveikis aplinkai neabejotinai yra teigiamas. Visų pirma, vėjo energija – tai atsinaujinantis energijos šaltinis. Vėjas yra natūralus ir neišsenkantis energijos šaltinis, todėl projektuojant, įrengiant ir statant vėjo jėgaines nėra eikvojami jokie gamtos išteklių. Tradicinę energijos gamybą pakeitus atsinaujinančiais energijos šaltiniais, būtų galima sustabdyti neproporcingai didelį žemės gelmėse esančių iškasenų (pvz., anglies), taip pat tokių produktų kaip nafta, naudojimą.

Be to, vėjo jėgainės nesukelia jokio oro užteršimo. Tuo metu, kai vėjo jėgainės gamina elektros energiją, į aplinką nėra išmetama absoliučiai jokių chemikalų ar kitų gamtą teršiančių medžiagų. Tuo tarpu tradicinės energijos gamybos jėgainės į aplinką išmeta daug pavojingų medžiagų, kurios sukelia rūgščius lietus, pavojingus tiek miškams, tiek laukiniams gyvūnams, tiek žmonėms.

Naudojant vėjo jėgaines, taip pat nėra teršiami jokie vandens telkiniai. Tam, kad vėjo jėgainės veiktų, joms nereikia naudoti jokio vandens, taip pat nereikia naudoti vandens telkinių ir į juos išmesti energijos gamybos metu sukurtus šalutinius produktus.

Galiausiai, vėjo jėgainės neišmeta jokių šiltnamio efektą sukeliančių dujų. Visuotinai žinoma, kad įprastos energijos gamybos jėgainės į aplinką išmeta anglies dvideginį, kuris yra pagrindinė globalinio atšilimo priežastis. Anglies dvideginis veikia kaip skydas, užblokuojantis saulės spindulius žemės atmosferoje, taip sukeldamas didesnę žemės paviršiaus šilumą.

Statant ir eksploatuojant vėjo jėgaines nereikia naudoti jokių gamtinių išteklių. Priešingai, eksploatuojant tradicinės energijos gamybos jėgaines dažniausiai būtina didžiuliais kiekiais kasti ir naudoti anglį, ją transportuoti. Todėl vėjo energija yra „žalioji“ energija, kurios gamybos metu yra sutaupomi tiek gamtiniai išteklių, tiek kaina bei laikas, skirtas tokio paties kiekio energijai pagaminti.

	Lapas	Lapų	Laida
SP-1-TD-2.1.	7	12	-

Atkreiptinas dėmesys, kad vėjo jėgainių užimamas žemės plotas yra minimalus. Įprastame vėjo jėgainių parke, kuriame yra įkurtas vėjo jėgainių kompleksas, pačios vėjo jėgainės užima tik apie 5 procentus visos žemės. Visa likusi žemės dalis gali būti naudojama kaip įprasta – žemės ūkio veiklai, gyvuliams ganyti ir panašiai.

Pabrėžiama, kad Lietuvos Respublikos įstatymuose yra aiškiai ir konkrečiai įtvirtintas siekis didinti energetikos nepriklausomybę. Pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 1 straipsnio 4 punktą pagrindinis šio įstatymo uždavinys – užtikrinti, kad atsinaujinančių išteklių energijos dalis, palyginus su šalies bendroju galutiniu energijos suvartojimu, 2020 metais sudarytų ne mažiau kaip 23 procentus ir ši dalis toliau būtų didinama, tam panaudojant naujausias ir veiksmingiausias atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo technologijas ir skatinant energijos vartojimo efektyvumą.

Lygiai toks pat įpareigojimas Lietuvos Respublikai yra įtvirtintas ir 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva Nr. 2009/28/EB, kuria Lietuvos Respublika yra įpareigota iki 2020 m. pasiekti 23% atsinaujinančių išteklių energijos dalį bendrame galutiniame energijos suvartojime rodikli. Joje nustatomi privalomi nacionaliniai planiniai rodikliai, kuriais apibrėžiama, kokią bendro galutinio energijos suvartojimo dalį turi sudaryti atsinaujinančių išteklių energija ir kokią dalį transporto sektoriuje suvartojamos energijos turi sudaryti atsinaujinančių išteklių energija. Joje nustatomos su atsinaujinančių išteklių energija susijusios taisyklės, reglamentuojančios statistinius perdavimus tarp valstybių narių, bendrus valstybių narių bei valstybių narių ir trečiųjų šalių projektus, kilmės garantijas, administracines procedūras, informavimą ir mokymą, taip pat priegią prie elektros energijos tinklo. Šioje direktyvoje taip pat nurodomi tvarumo kriterijai biodegalams ir skystiesiems bioproduktams.

Vadovaujantis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 1 punktu šio įstatymo uždaviniai elektros energetikos sektoriuje iki 2020 metų yra vėjo elektrinių, prijungtų prie elektros tinklų, įrengtąją suminę galią padidinti iki 500 MW. Pažymėtina, kad šiuo metu Lietuvos Respublikoje suminė vėjo elektrinių galia siekia 154 MW. Tad siekiant įvykdyti tikslą, kad 2020 metais Lietuvoje suminė vėjo elektrinių galia būtų 500 MW, būtina sudaryti sąlygas sparčiai plėsti vėjo elektrinių įrengimo darbus.

Be to, pagal Lietuvos Respublikos Seimo 2007 m. sausio 18 d. nutarimo Nr. X-1046 „Dėl nacionalinės energetikos strategijos patvirtinimo“ 1 punktą energetinis saugumas ir aplinkosauga yra vieni pagrindinių Nacionalinės energetikos strategijos tikslų. Be to, pagal šios strategijos 9 straipsnio 11 punktą viena iš Lietuvos Respublikos energetikos silpnybių šiuo metu vis dar yra per mažai panaudojami vietiniai ir atsinaujinantys energijos ištekliai. Galiausiai, vadovaujantis minėtos strategijos 12 straipsnio 2 punktu vienas iš nacionalinės energetikos plėtros tikslų yra sparčiais tempais didinti atsinaujinančių ir vietinių šaltinių lyginamąjį svorį.

Siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos strateginius energetikos tikslus bei 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje Nr. 2009/28/EB nustatytus rodiklius, būtina sudaryti palankias sąlygas atsinaujinančių energijos išteklių, įskaitant ir vėjo energetiką, plėtrai.

2.1.5.2. Transportas

Vėjo elektrinių statybos metu bei eksploatuojant, numatoma naudoti automobilių transportą. Privažiuoti į planuojamas vėjo jėgainių teritorijas numatoma esamais vietiniais keliais, privažiavimais. Keliai bus naudojami tik periodiškai, transporto intensyvumas vidaus keliuose numatoma bus nedidelis. Naujus žvyro dangos privažiavimo kelius, iki vėjo elektrinių statybos vietų, planuojama įrengti konkrečiuose žemės sklypuose. Esant būtinybei, numatoma rekonstruoti esamus vietinės reikšmės kelius.

Planuojamų privažiavimo kelių techniniai parametrai privalo užtikrinti sunkiasvorės statybinės technikos ir didelių gabaritų vėjo elektrinių konstrukcijas gabenančio transporto judėjimo galimybes. Vėjo elektrinių eksploatacijos laikotarpiu, privažiavimo keliai bus naudojami atliekant vėjo elektrinių įrenginių priežiūros ir remonto darbus.

2.1.5.3. Inžineriniai tinklai

Didžioji dalis planuojamos teritorijos yra melioruota bendro naudojimo melioracijos sistemomis. Dalis melioracijos sistemų ir įrenginių nuosavybės teise priklauso (12,5 cm ir didesnio diametro) valstybei. Planuojamoje teritorijoje esančias melioracijos sistemas ir įrenginius numatoma saugoti, dalis melioracijos sistemų bus rekonstruojamos ir atstatomos, techninio projekto rengimo stadijoje parengiant pažeistų ar dėl vykdomų darbų pertvarkomų melioracijos statinių projekto dalį. Numatoma, kad parengus ir įgyvendinus melioracijos statinių pertvarkymo (rekonstrukcijos) projektus, aplinkinių melioruotų žemių savininkams įtakos nebus.

	Lapas	Lapų	Laida
SP-1-TD-2.1.	8	12	-

Inžinerinių tinklų apsaugos zonose ūkinė veikla turi būti vykdoma laikantis apribojimų, nustatytų "Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose" (LR vyriausybės 1992-05-12 nutarimas Nr. 343).

Elektros energijos perdavimas numatomas požeminiais kabeliais. Vėjo elektrinių valdymas numatomas distancinis bevielis (bevielių telekomunikacijų metodu). Transformatorinės pastotės ir jų parametrai – bus projektuojama pagal LITGRID AB išduotas projektavimo sąlygas.

Statybos metu nukasama žemė bus panaudojama vietos reljefo lyginimui, formuojant įvažiavimų ir privažiavimo kelių pylimus. Statybos metu, esant poreikiui, melioracijos įrenginiai bus perklojami, nepažeidžiant jų naudojimo sistemos.

Numatant horizontalios ašies vėjo elektrinių statybos vietą netoli elektros perdavimo linijų, horizontalus atstumas tarp vėjo elektrinės bokšto išilginės ašies ir elektros perdavimo oro linijos kraštinio laido numatomas ne mažesnis kaip pusantro vėjo elektrinės rotoriaus skersmens, jei perdavimo oro linijoje yra įrengti vibroslopintuvai, arba trys su puse vėjo elektrinės rotoriaus skersmens, jei linijoje įrengti vibroslopintuvai. Tai bus tikslinama detaliojo plano rengimo metu.

2.1.5.4. Oro skrydžių sauga

Kadangi, planuojamos vėjo elektrinės jėgainės galimai iškilis virš 100 m, jos bus paženklintos dienos ženklais ir žiburiais pagal Aukštų statinių ženklinimo taisyklių, patvirtintų Civilinės aviacijos administracijos 2009-03-27 įsakymu Nr. 4R-72 (Žin., 2009, Nr. 37-1432) IV. Vėjo jėgainių ženklinimas dienos ženklais ir žibintais skyriaus reikalavimus.

Vėjo jėgainių išdėstymo vietos bus derinamos su Civilinės aviacijos administracija detaliojo plano stadijoje, o vėjo jėgainių techniniai projektai bus derinami su Civilinės aviacijos administracija papildomai.

2.1.6. APLINKOS KOKYBĖS IR HIGIENINĖS BŪKLĖS ĮVERTINIMAS IR APSAUGOS PRIEMONĖS

2.1.6.1. Biologinė įvairovė

Numatytoje VE plėtros teritorijoje vykdant ūkinę veiklą, VE parko poveikio perintiems ir migruojantiems paukščiams nustatymui, rekomenduojama mažiausiai trejus metus vykdyti žūvančių paukščių monitoringą VE parko ribose: vienerius metus prieš elektrinių paleidimą ir mažiausiai dvejus metus po paleidimo. Perinčių paukščių monitoringas turi būti vykdomas balandžio – birželio mėn., migruojančių paukščių sankauptų – kovo-balandžio ir rugsėjo-spalio mėn.

Jeigu neigiamas poveikis migruojantiems ar perintiems paukščiams būtų nustatytas, reikėtų imtis prevencinių priemonių, kaip elektrinių stabdymas intensyvios migracijos dienomis arba dirbančių jėgainių skaičiaus mažinimas.

2.1.6.2. Fizikinė ir cheminė tarša

Elektromagnetinis laukas susidaro aplink elektros oro linijas, prie transformatorinių pastočių ir kitų atvirųjų elektros paskirstymo įrenginių. Pramoninio dažnio (50 Hz) elektromagnetinio lauko (EML) parametrai yra elektrinio lauko stipris (E, V/m) ir magnetinio lauko stipris (H, A/m). Pramoninio dažnio (50 Hz) elektromagnetinio lauko įtakos zona laikoma erdvė, kurioje elektrinio lauko stipris (E) yra ne mažesnis kaip 5,0 kV/m ir (arba) magnetinio lauko stipris (H) yra ne mažesnis kaip 0,9 kA/m (HN 110:2001).

Elektros linijų elektromagnetinio lauko parametrų leidžiamos vertės gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpose ir gyvenamojoje aplinkoje neturi būti didesnės kaip šiame punkte nurodytos leidžiamos vertės (HN 104:2011):

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Elektromagnetinio lauko parametrų leidžiamos vertės (ne daugiau kaip)		
		Elektrinio lauko stipris (E), kV/m	Magnetinio lauko stipris (H), A/m	Magnetinio srauto tankis (B), μT
1.	Gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpos	0,5	16,0	20,0
2.	Gyvenamoji aplinka	1,0	32,0	40,0

SP-1-TD-2.1.	Lapas	Lapų	Laida
	9	12	-

Planuojamos vėjo elektrinės elektromagnetinės spinduliuotės šaltiniai (generatoriai, transformatoriai) yra pramoninio dažnio 50 Hz elektrotechniniai įrenginiai. Vėjo elektrinės elektros įrenginių sukurtų suminių elektrinio ir magnetinio laukų intensyvumas nesieks gyvenamosioms teritorijoms nustatytą didžiausią leidžiamą skaitinių verčių (iki 1 kV/m). Elektrinių elektrotechniniai įrenginiai bus montuojami žemintoje metalinėje gondoloje, kuri tarnaus kaip elektromagnetinę spinduliuotę mažinantis ekranas. Elektromagnetinio lauko įtakos zona nei vėjo elektrinės teritorijoje, nei gretimosiose teritorijose sukuriama NEBUS.

Radijo ir mikrobangos yra plačiai naudojamos įvairioms ryšių rūšims. Visi besisukantys įrenginiai gali kelti elektromagnetinius trukdžius, atspindėdami sklindančias bangas nuo besisukančių paviršių. Trukdžiai kyla dėl to, kad imtuvai priima tiek pirminį, tiek atspindėtą, dėl ilgesnio kelio vėluojantį, signalą. Stipriausius elektromagnetinius trukdžius sukelia besisukantys metaliniai paviršiai, nes jie geriausiai atspindi elektromagnetines bangas. Silpniausius trukdžius sukelia besisukantys mediniai paviršiai, nes jie geriausiai šias bangas sugeria. Numatomos statyti vėjo elektrinės rotorius mentės gaminamos iš stiklo pluošto, neblogai praleidžiančio elektromagnetines bangas, nesukeliant ryškesnio elektromagnetinių trikdo efekto.

2.1.6.3. Triukšmas

Didžiausi leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje (33:2011):

Objektas	Ekvivalentinis garso slėgio lygis (LAeqT), dBA	Maksimalus garso slėgio lygis (LAFmax), dBA	Paros laikas, val.
Gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, išskyrus transporto sukeltą triukšmą	55	60	6-18
	50	55	18-22
	45	50	22-6

Vėjo jėgainės triukšmą generuoja tiek mechaniniu, tiek aerodinaminiu būdais. Triukšmą dažniausiai apibūdina šie rodikliai:

1. garso stiprumas, dažnis, dažnio pasiskirstymas;
2. foninis garso lygis;
3. teritorija tarp triukšmo šaltinio ir priėmėjo;
4. priėmėjo požiūris į triukšmo šaltinį.

Vėjo jėgainės sanitarinė apsaugos zona teritorijos detalajame plane formuojama atsižvelgiant į sukeltą fizikinę taršą – triukšmo lygio padidėjimą.

Detalajame plane normuojami atstumai bus išlaikomi vadovaujantis galiojančiais normatyviniais dokumentais. Siekiant išvengti vėjo jėgainės sukeltą triukšmą neigiamą poveikį gyvenamajai aplinkai, bokštas turi būti statomas taip, kad keliamas triukšmo lygis gyvenamoje teritorijoje neviršytų didžiausio leidžiamo triukšmo lygio nakties metu (45 dBA - vadovaujantis HN 33:2011 "Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje" - ekvivalentinis garso slėgio lygis).

Atlikti tyrimai rodo, kad modernios vėjo jėgainės skleidžia gerokai mažiau triukšmą, nei patys pirmieji vėjo jėgainių modeliai. Pagal atliktus tyrimus vėjo jėgainių skleidžiamas garsas už 350 metrų yra gerokai mažesnis, nei darbo įprastame biure garso lygis. Pagal Jungtinėje Karalystėje atliktus tyrimus vėjo jėgainės iš 350 metrų skleidžia apie 35-45 decibelus, kas prilygsta tylaus miegamojo, tekančio upelio iš 50-100 metrų ar lapų šnaresio garso lygiui.

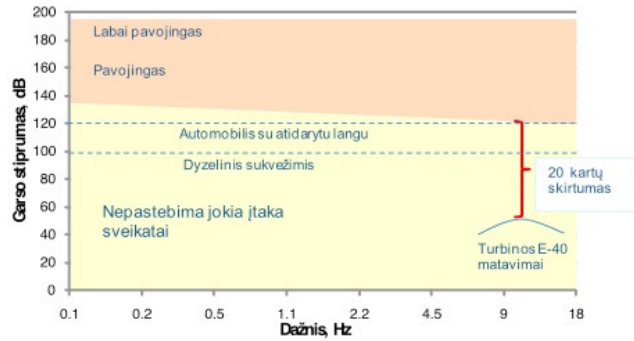
Pagal Lietuvos higienos normos HN 30:2009 „Infragarsas ir žemo dažnio garsai: ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose“ - infragarsas – tai mažesnis nei 16 Hz dažnio garsas - žmogui negirdimas garsas (žmogaus ausis yra jautri garsui, kurio dažnis yra nuo 20Hz iki 20 000Hz). Ausies jautrumas žemiems dažniams mažėja, taigi, pagaunamas gali būti tik labai stiprus infragarsas (prie 20 Hz dažnio jis turi būti virš 70 dB). Savijautos sutrikimai gali atsirasti tik tada, kai žmonių buvimo vietose infragarsas viršija 120 dB lygį. Tačiau tokio stiprumo infragarso vėjo jėgainės nesukelia. Vienų tyrimu metu, infragarsas buvo matuojamas 100-250 m nuo jėgainės nuotolyje esant labai stipriam vėjui. Šių tyrimų metu buvo nustatytas tik 70

SP-1-TD-2.1.	Lapas	Lapų	Laida
	10	12	-

"Teritorijos, esančios Degaičių, Eigirdžių, Patausalės, Dirmeikių, Tryškių, Ubiškės, Dūseikių kadastrinėse vietovėse, Telšių rajone, specialusis planas"

dB(A) infragarso stiprumas. Esant normalioms vėjo sąlygoms jis buvo 50 dB(A). Tai yra 22 kartus mažiau lyginant su infragarso stiprumu, kuris gali sukelti neigiamą poveikį. Natūralus infragarso fonas esant stipriam vėjui (priklausomai nuo vietovės) taip pat yra maždaug toks pats kaip vėjo jėgainių skleidžiamas infragarasas.

Taigi, dėl vėjo jėgainių skleidžiamo infragarso, poveikio visuomenės sveikatai nebus.

2.1.6.4. Šešėliavimas

Įvertinus pasaulinę praktiką (<http://www.windpower.org/en/tour/env/shadow/index.htm>), nustatyta, kad nėra teisinių taisyklių, pagal kurias normuojama šešėliavimo įtaka gretimų gyventojams, todėl vadovaujama Vokietijos teismo sprendimu, pagal kurį nustatyta, kad sparnų rotacijos sukeliamas šešėliavimas, kurio trukmė yra iki 30 val./metams yra leistinas.

Taigi, nagrinėjant šešėliavimo įtaką, priimama, kad neigiamas poveikis galimas tose zonose, kuriose šešėliavimo trukmė viršys 30 val./metams.

Vėjo elektrinės konstrukcijos saulės spindulių sklidimo kryptimi formuoja šešėlį. Dienos bėgyje, keičiantis saulės padėčiai dangaus skliaute, kinta metamo šešėlio kryptis ir dydis. Ilgiausi šešėliai formuojasi tekant ir leidžiantis saulei, trumpiausi šešėliai būna vidurdienį. Vėjo elektrinės bokštas formuoja ilgą ir siaurą šešėlį, besisukančios rotoriaus mentės formuoja nuolat kintantį elipsės formos šešėlį.

2.1.6.5. Normuojamų atstumų išlaikymas

Pagal Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisykles (patvirtinta LR SAM 2004-08-19 įsakymu Nr. V-586) bei pagal „Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygas“ (LRV 1992-05-12 nutarimas Nr. 343) VE parkams nėra apibrėžta normatyvinė sanitarinė apsaugos zona.

Detaliosiuose planuose normuojami atstumai bus išlaikomi vadovaujantis galiojančiais normatyviniais dokumentais. Siekiant išvengti vėjo jėgainės sukeliama triukšmo neigiamo poveikio gyvenamajai aplinkai, bokštas turi būti statomas taip, kad keliamas triukšmo lygis gyvenamoje teritorijoje neviršytų didžiausio leidžiamo triukšmo lygio nakties metu (45 dBA - vadovaujantis HN 33:2011 "Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje" - ekvivalentinis garso slėgio lygis)).

Vėjo jėgainės sudaromo elektromagnetinio lauko spinduliavimas neigiamo poveikio žmonių sveikatai neturės, nes sveikatą įtakojantis elektromagnetinio lauko stiprumas susidarytų tik greta aukštos įtampos (110 kV) elektros transformavimo ir perdavimo įrenginių bei greta VE elektros generatorių.

2.1.6.6. Visuomenės sveikatos sauga

Vėjo jėgainių neigiamo poveikio visuomenės sveikatai sumažinimui rekomenduojamos šios priemonės:

- Projektuojamos vėjo jėgainės turi atitikti ES standartus ir saugumo reikalavimus tokiems įrenginiams;
- Vėjo jėgainių bokštų išdėstymas parinktas taip, kad leistų išvengti neigiamo poveikio gyvenamai aplinkai ir išlaikyti visus normatyvinius atstumus;
- Menčių danga turi turėti neatspindintį paviršių.
- Siekiant išvengti galimo visuomenės nepasitenkinimo planuojama ūkine veikla, veiklos organizatorius informavo artimiausios sodybose gyvenančius gyventojus ir besiribojančių sklypų savininkus apie numatomą vėjo elektrinių jėgainių įrengimą.

2.1.6.7. Sveikos gyvenamosios aplinkos užtikrinimas

Vėjo jėgainių atsiradimas planuojamoje teritorijoje gali įtakoti tam tikrą vietos gyventojų nepasitenkinimą. Šio nepasitenkinimo priežastis yra psichoemocinis (įtampa, nepasitenkinimas, baimė ir pan.) poveikis, kurį sukelia gyventojų baimė, kad vėjo elektrinės gali turėti neigiamą poveikį gyvenimo kokybei, gyventojų sveikatai bei nekilnojamojo turto vertei. Psichoemocinio poveikio vertinimui nėra sukurtų ir patvirtintų metodikų.

	Lapas	Lapų	Laida
SP-1-TD-2.1.	11	12	-

Psichoemocinis poveikis, susijęs su abejonėmis dėl neigiamo poveikio sveikatai greta vėjo jėgainių kyla dėl:

- vėjo elektrinių sukeliama triukšmo;
- šviesos mirgėjimo.

Atsižvelgiant į veiklos pobūdį numatomos šios prevencinės ir poveikio mažinimo priemonės:

- Bokštų išdėstymas turi būti parinktas taip, kad leistų išvengti neigiamo poveikio gyvenamai aplinkai ir išlaikyti visus normatyvinius atstumus (triukšmo, šešėliavimo zonos);
- Menčių danga turi turėti neatspindintį paviršių.

2.1.6.8. Erdvinis - urbanistinis (kraštovaizdžio formavimo) aspektas

Numatytose teritorijose vyrauja agrarinio tipo kraštovaizdis, kurį formuoja žemės ūkio paskirties žemėnaudos.

Teritorijos yra antropogeniškai performuotos (melioruotos), naudojama intensyviai žemdirbystei, turinti labai mažai natūralių teritorijų.

Įrengus vėjo jėgaines, kraštovaizdžio tipas – nepakis. Žemėnaudos struktūra sklypuose iš esmės taip pat nepakis, nes vėjo jėgainės yra vertikalūs statiniai ir jos pagrindo užimamas plotas nėra didelis, o privažiavimo kelio įrengimas pagerins žemės sklypo dalių pasiekiamumą.

Pakis teritorijos erdvinė struktūra. Agrariniame mažai urbanizuotame kraštovaizdyje atsiras vertikalūs dominuojantys elementai, išskylančys virš visų kraštovaizdžio elementų. Vėjo jėgainių įrengimas pakeis vizualinę vietos charakteristiką. Tokiu būdu vėjo jėgainės keičia vizualinę vietos charakteristiką – atvira laukų erdvė įgyja vertikalius aukštuminius akcentus, o gretimose teritorijose ši vietovė tampa išskirtina, matoma iš labai toli.

Specialiojo plano sprendinių įgyvendinimas neturės didelės įtakos dirvožemio ištekliams ir žemės ūkio naudmenims, ekosistemų ir biologinėms įvairovėms, saugomų gamtos vertybių, gamtinės rekreacinės aplinkos bei kraštovaizdžio ekologinėms pusiausvyroms.

2.1.6.9. Aplinkosauga

Rajono viešąją infrastruktūrą numatoma gerinti taip, kad energijos ištekliai ir energija būtų efektyviai vartojami, o žalingas poveikis aplinkai sumažėtų. Pirmiausia reikia modernizuoti inžinerinio aprūpinimo sistemų infrastruktūrą. Siekiant sumažinti oro taršą, būtina įgyvendinti kitą uždavinį panaudoti alternatyvius energijos šaltinius: žaliąjį kurą, vėjo ir vandens energiją. Vystant ekonominę infrastruktūrą labai svarbu išlaikyti švarią ir sveiką aplinką, išsaugoti biologinę ir kraštovaizdžio įvairovę. Tai padės įgyvendinti numatomas uždavinys vykdyti žalos aplinkai prevenciją, patobulinant atliekų surinkimo būdus, rekonstruojant melioracijos įrenginius, sutvarkant ir rekultivuojant pažeistas teritorijas.

Sprendiniai turės teigiamą poveikį aplinkai. Neigiamas poveikis yra nereikšmingas, trumpalaikis ir gali būti dar labiau sumažintas tam skirtomis priemonėmis.

2.1.6.10. Priešgaisrinis aspektas

Vadovaujantis LR AM 1999-07-19 patvirtintu įsakymu Nr. 221 "Lietuvos ūkio objektuose naudojamų pavojingų medžiagų ribiniai kiekiai", lentelėje 1 išvardintos medžiagos planuojamoje teritorijoje naudojamos nebus, todėl numatomi statybos objektas priskiriamas prie nepavojingų.

Pagal atsparumo ugniai kategoriją įrenginiai turi būti įrengti vadovaujantis statybos techniniu reglamentu STR 2.01.04:2004 „Gaisrinė sauga. Pagrindiniai reikalavimai“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 704 (Žin., 2004, Nr. 23-720), ir Energetikos objektų priešgaisrinių saugos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 1999 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. 80/121 (Žin., 1999, Nr. 22-631), reikalavimais.

2.1.6.11. Kultūros paveldo aspektas

Rengiamu specialiuoju planu numatytose vėjo elektrinių plėtros teritorijose, vertinant paminklotvarkiniu aspektu, saugotinių vertybių ar jų fragmentų, o taip pat istorinės reikšmės ir nekilnojamųjų kultūros vertybių nėra.

- Dėl spėjamų archeologinių vietų: Statant vėjo jėgaines yra tikimybė aptikti dar nefiksuotų archeologinių vertybių. Statant vėjo jėgaines turi būti vadovujamasi STR 1.07.02:2005 „Žemės darbai“. [14] „<...> Jei atliekant žemės darbus aptinkamas archeologinis paveldas ar kultūros paveldo objektų vertingųjų savybių, statinio statybos rangovas ar Statantis ūkio būdu statytojas (užsakovas) apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniiui, o šis informuoja Kultūros paveldo departamentą. Šiuo atveju žemės darbai gali būti tęsiami Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo [6.5] nustatyta tvarka.“

- Dėl galimo poveikio kraštovaizdžiui: siekiant nustatyti galimą reikšmingą poveikį kraštovaizdžio kokybei, tikslinga atlikti planuojamos ūkinės veiklos vizualinio poveikio kraštovaizdžiui vertinimą planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo atlikimo procese, kai žinomi: preliminarūs veiklos taškai, pajėgumai, išsidėstymas, mastai – kraštovaizdžio ekostetinei kokybei nustatyti taikomos metodikos rezultatai būtų efektyvesni.

Detaliojo planavimo metu, kai bus nustatytos tikslios vėjo jėgainių įrengimo vietos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. ĮV-538 „Dėl paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“ patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 109-5162), III dalies 12.5 punkto reikalavimais, atliekant atranką dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai (jei turimais duomenimis pagrindžiama archeologinio pobūdžio vertingųjų savybių buvimas tikimybė) bei vertinant planuojamos ūkinės veiklos poveikį aplinkai būtina atlikti archeologinius tyrimus - taikomuosius mokslinius tyrimus.

Projekto vadovė Joana Janulevičienė A1213

	Lapas	Lapų	Laida
SP-1-TD-2.1.	12	12	-